

WABI SABI THEATER **CONTRA** **IN HET HOOFD VAN DE AGENT**

Het Japanse begrip *wabi sabi* staat voor het omarmen van vergankelijkheid en onvolmaaktheid – en de schoonheid die daarin schuilt. Deze filosofie vormt het hart van de voorstellingen van Wabi Sabi Theater, sinds 2024 huisgezelschap van DNK Assen. Artistiek leider Maarten Smit (1977) wil met zijn ensemble de kracht tonen van de kwetsbare mens. Na het succesvolle *TERECHT* uit 2024 (“troostrijk en bloedmooi theater voor iedereen”, zag Scènes), komt Wabi Sabi Theater in coproductie met HIIIT en Het Houten Huis met een nieuwe muziektheaterproductie: **CONTRA**. De voorstelling kijkt kritisch en met compassie én humor naar de wereld van politieagenten. Via dans, tekst en livemuziek kruipen we in hun hoofden en harten. Wat betekent het om de wet te handhaven in een wereld vol chaos? Hoe blijf je mens in een systeem dat kraakt?

Maarten: “Ik maak voorstellingen die ik als acteur altijd wilde spelen. Omdat zulk repertoire er niet was, ben ik het zelf gaan creëren. Ik probeer toegankelijk werk te maken en tegelijk recht te doen aan de complexiteit van de wereld. Met dans, muziek en tekst wil ik het publiek aanzetten tot nadenken over onderwerpen waar nog veel blinde vlekken over bestaan. Al mijn stukken ontstaan vanuit een vraag die me bezighoudt. In *Hier valt niets te halen* vroeg ik me af hoe het is om in armoede te leven en hoe dat überhaupt kan in Nederland, een van de rijkste landen ter wereld. En zo liep ik gelijk al tegen mijn eigen vooroordeel aan: armoede gaat niet per se over geld, maar ook over eigenwaarde. Blijkbaar had ik zelf ook ooit onder de armoedegrens geleefd, maar dat niet doorgehad. In *TERECHT* ging het over de impact van proces, straf en terugkeer in de samenleving. Wanneer en waarom word je crimineel? Besluit je dat of overkomt het je simpelweg? De gesprekken in gevangenissen brachten me bij verrassende inzichten.”

NIEUWSGIERIGHEID EN VERWONDERING

Maarten: “Ook **CONTRA** ontstond vanuit nieuwsgierigheid en verwondering. Het begint altijd met een beeld in mijn hoofd, in dit geval een groep zingende ME’ers. Dat werd het startpunt van een anderhalf jaar durend onderzoek: ik sprak talloze mensen uit de politiewereld. Alle teksten in de voorstelling komen bijna letterlijk uit deze gesprekken. *Ik ben zelf heel erg van dans en beeldend theater, ik vind tekst op zich niet zo heel interessant. Maar wat mensen zeggen, of juist niet zeggen, of hóé ze ergens over praten, dat boeit me enorm.* Die laag geef ik vorm met dansers, performers en muzikanten. Zo ga ik het gesprek aan met de toeschouwers, het vrije publiek dat weinig of niets over het onderwerp weet, of jongeren die via Netflix denken te weten hoe de wereld in elkaar zit, of uiteraard beleidsmakers, die alle cijfers kennen, maar niet weten wat het betekent om dat beleid ook te ervaren. Daarom spelen we op festivals, in theaters, op scholen en voor organisaties. Want in elke nieuwe context krijgt een voorstelling een andere lading.”

INGEWIKKELD EN MOOI

Maarten: “Uit alle gesprekken die ik voor **CONTRA** voerde, bleek hoe ingewikkeld en zwaar, maar ook hoe mooi het werk van een politieagent kan zijn. We spraken over ordehandhaving, racisme en gevaar. *Een politieagent vertelde me dat hij op feestjes maar niet meer zegt wat hij doet. Hij heeft die week dan met geweld een verward persoon van straat getrokken, er is iemand uit zijn handen gegleden bij een zelfmoord, hij heeft dronken jongeren uit de trein gehaald en ruzies bij aanrijdingen opgelost, en dan komt iemand op een verjaardag aan zijn kop zeuren over een bekeuring.* We lijken allemaal wel een mening te hebben over de politie en die is niet vaak positief.

Toch is het hun baan om dag in dag uit op pad te gaan om misdaad te bestrijden, orde te handhaven en mensen te redden. Maar ook om jou te bekeuren als je je niet aan de regels houdt. Hoe win je in die rol het vertrouwen van de maatschappij? Hoe hou je draagvlak? Want zonder draagvlak is politiewerk onmogelijk, 80% van de gevallen wordt opgelost door berichten uit de samenleving. Maar ook: hoe blijf je onafhankelijk, en kan dat überhaupt als politieagent?"

DE KWETSBARE KRACHT VAN HET UNIFORM

Maarten: "Veel agenten opereren in een enorm spanningsveld tussen macht en dienstbaarheid, idealen en realiteit. *Er gebeurt een hoop met je, zodra je dat uniform aantrekt. Hoe zorg je ervoor dat alle ellende die je op dagelijkse basis ziet, niet bepalend wordt voor je hele wereldbeeld?* Na een schietincident worden ze geschorst en moeten ze soms jaren thuiszitten terwijl ze zich behandeld voelen als een crimineel. Ik ontmoette agenten met PTSS, niet door wat ze op straat meemaakten, maar door hoe de maatschappij en de politieorganisatie daarop reageerden. 'Moral injury' is inmiddels een onderwerp dat steeds serieuzer wordt genomen bij de politie. Dat komt er in het kort op neer dat agenten zichzelf vaak geweld aan doen doordat ze met hun handelingen tegen hun eigen morele overtuigingen in moeten gaan, omdat de maatschappij of de wet daarom vraagt. Dit leidt tot gevoelens van schuld en schaamte, maar ook tot boosheid."

VERVREEMDEND

Maarten: "Er gaat veel mis bij de politie, tegelijk zijn er politiemensen die voortdurend bezig zijn de wereld beter te maken. Ze staan ergens voor. Die schoonheid van imperfectie wil ik een stem geven in *CONTRA*. Het is geen eerbetoon, geen aanklacht, geen college, maar een mooie, prikkelende avond fysiek muziektheater die iets aan de orde stelt. "Een voorstelling moet een goed gestelde vraag zijn" las ik ergens in een interview.. Daar ben ik het mee eens en die vraag stel ik op mijn manier: eerst een sterke inhoud, dan een vorm die daarbij past. *CONTRA* is een mengvorm van dans en acrobatiek. Het verhaal wordt verteld door vijf dansers, twee muzikanten.. Samen zetten we een vervreemdende wereld neer. Met absurdisme kun je de complexiteit van een onderwerp zo goed duidelijk maken. Als ik een tekst lees, is er maar een enkele informatiestroom, die ook nog op veel manieren geïnterpreteerd kan worden. Een beeld kan al die complexiteit in één oogopslag duidelijk maken. Als tekst en muziek dan weer een heel ander verhaal vertellen, heb je in een paar minuten de vele lagen van een thema te pakken. Dat kan alleen met theater. Prachtig."

WAB SABI THEATER

CONTRA

concept en regie: Maarten Smit | choreografie: Maarten Smit en Kim Jomi Fischer i.s.m. de performers | dans en spel: Davey Bakker, Amber Veltman, Uhr'lice Rosaria, Gyano van Straaten en Tijmen Teunissen | muziek en spel: Vitaly Medvedev (HIIIT) | zang en spel: Élénie Wagner | tekst: Wessel de Vries en Maarten Smit | compositie: HIIIT (Brendan Faegre en Katherine Teng) | regieassistent: Isa Janse | decor: Douwe Hibma | kostuums: Freja Roelofs | rekwisieten: Andre Kok | lichtontwerp: Desiree van Gelderen | techniek: Hanne Bouman en Tjebbe Witteveen | dramaturgie: Bas Köhler en Elien van den Hoek | productie: Nathalie Roux | zakelijke leiding: Hans Jansen | teaser: Jules van Hulst | vormgeving: Mo Visser | fotografie: Anne Harbers | marketing en educatie: Amarins Elzinga

CONTRA is een productie van Wabi Sabi Theater met HIIIT (voorheen Slagwerk Den Haag) en Het Houten Huis